

Projektet "Läs och lek, lyssna och berätta" är nu inne på sitt andra år. Våren 2004 hade vi gemensamma utbildningsdagar för biblioteksfolk, talpedagoger och förskollärare. Även nu under våren 2005 anordnar Länsbibliotek Dalarna gemensamma utbildningsdagar för nätverken. Vid tre tillfällen har projektledaren haft sago- och berättarutbildning och den 8 mars hade vi en så kallad språkdag. Till denna dag som kallades "Att få en syl i vädret" kom 76 personer från hela Dalarna.

På förmiddagen berättade talpedagog Anne Klockar och barnbibliotekarien Karin Jönnes om sitt samarbete. De har under en längre tid träffat föräldrar med små barn och kunde nu berätta för deltagare om de erfarenheter de skaffat sig. Anne har under många år arbetat med barn som behöver stöd. Hon tryckte på vikten att komma in vid ett tidigt skede i barnens liv. Därför samarbetar Karin och Anne och träffar föräldrar med barn då barnen är ungefär 8 månader. Anne berättar om språkutveckling och Karin berättar och informerar om böcker. Att de väckte intresse, med sin föreläsning, märktes redan dagen därpå då en talpedagog från Falun anmälde sitt intresse för att medverka vid Falu biblioteks föräldraträffar med BVC.

På eftermiddagen föreläste Veli Tuomela, fil dr. Han pratade bland annat om vikten att hålla isär begreppen "barns språkutveckling" och "barns språkliga medvetenhet".

Velis sätt att föreläsa var klar och tydlig och lätt provocerande. Om man med några snabba penseldrag ska måla upp det, som jag uppfattade, viktigaste för att stötta ett barns språkutveckling så är det:

- använd er av vardagssituationerna
- hjälp barnen att sätta ord på världen
- förenkla inte ditt språk
- ge barnen nya upplevelser
- berätta för barnen
- läs för barnen
- lyssna på barnet

Vuxna måste bli medvetna om och fundera runt begreppen talutrymme och språkutrymme. Vilka är det som får talutrymme under en dag på förskolan? Är det lärarna eller få pratglada barn? Språkutrymme behöver barnen genom att få lyssna, tala och så småningom genom att läsa och skriva.

Barns språkutveckling främjas bäst genom samspel med vuxna som använder sig av det dagliga görandet (inte satsar allt på enstaka ”träningstillfällen”).

Veli Tuomela är ofta ute på förskolor och observerar. Han ser då att lärarna tror att de talar och agerar på ett sätt. I verkligheten ser det ofta annorlunda ut. Veli Tuomela tog upp ett mycket talande exempel. Det hela hände vid en fruktstund. Ett barn undrade vad det skulle kasta skalet av sin frukt och läraren svarade med en peka mot en papperskorg och säga ”i den”. Här hade läraren chansen att svara med ”du kan slänga ditt bananskal i den röda papperskorgen där”.

Vi som har barn i vår närhet behöver påminnelser av det här slaget, enkla och handfasta. Veli Tuomelas föreläsning var intressant och väckte många tankar och funderingar.

Maj Johansson

Projektledare för ”Läs och lek, lyssna och berätta”